

גמ"ר 1361/06/18 - פרקליטות מחוז חיפה - פלילי נגד משה אילוז

בית משפט השלום לתעבורה בחיפה

גמ"ר 1361-06-18 פרקליטות מחוז חיפה - פלילי נ' 06 נובמבר 2022
אילוז

לפני כבוד השופט גיל קרזבום
בעניין: פרקליטות מחוז חיפה - פלילי

המאשימה

נגד

משה אילוז

באמצעות ב"כ עו"ד יוסי יעקובי

הנאשם

גזר דין

כתב האישום בו הורשע הנאשם

1. בתאריך 25.01.22 הורשע הנאשם בעבירות של גרימת מוות ברשלנות, עבירה לפי סעיף 64 לפקודת התעבורה, סטייה מנתיב נסיעה בניגוד לתקנה 40(א) לתקנות התעבורה, נהיגה במהירות העולה על המותר בניגוד לתקנה 54 (א) לתקנות התעבורה, וגרימת נזק לאדם ולרכוש בניגוד לתקנה 21 (ב)(2) לתקנות התעבורה.

על פי עובדות כתב האישום בתאריך 19.7.17 בשעה 18:30, נהג הנאשם ברכב משא מסוג "מרצדס" הרתום לעגלה בכביש מס' 6614 מכיוון הישוב שקד לכיוון כללי אזור התעשייה שחק. בכיוון הנגדי לנסיעת הנאשם נהג מחמוד רפיק כבהא, יליד 1997 (להלן: "**הנהג**") ברכב מסחרי מסוג "פולקסוואגן" עם שמונה נוסעים. הכביש במקום הינו כביש בינעירוני, דו סטרי, בעל נתיב אחד לכל כיוון עם קו הפרדה מקווקוו. הכביש עשוי אספלט תקין ויבש. מצד ימין, בכיוון נסיעת הפולקסוואגן, קיים מעקה בטיחות ממתכת. המהירות המותרת בכביש הינה 80 קמ"ש.

נקבע בהכרעת הדין כי הנאשם התרשל בכך שלא התאים את נהיגתו לתנאי הדרך באופן שנהג במהירות שאינה פחותה מ-88 קמ"ש, ובהתקרבו לעקומה ימינה בכביש, החל לבלום את המשאית בפתאומיות ותוך כדי בלימה סטה שמאלה, עבר לנתיב הנגדי, והתנגש ברכב הפולקסוואגן (להלן: "**התאונה**").

כתוצאה מהתאונה נגרם מותו של הנהג ושל ארבעה מנוסעי הפולקסוואגן כדלקמן: אחמד חמארשה, יליד

עמוד 1

1976, מוחמד סלים שלבי, יליד 1989, חאלד יוסף מוסטפא, יליד 1987 ומואיד תופיק עמארנה, יליד 1973, עליהם השלום (להלן: "המנוחים"). בנוסף נחבלו ארבעה נוסעים נוספים, כפי שיפורט להלן: לאחמד עטארה נגרמו שבר הומירוס מימין, חזה אוויר זעיר מימין, שבר הומירוס פרוקסימאלי מימין, שבר סקרום משמאל, והוא היה מאושפז מיום 19.7.18 עד ליום 12.7.18. ליוסף ג'ראדאת נגרמו שברים מרובים בצלעות, שבר אצטבולום שמאל, המטומה ולסרציות נרחבות בטחול. יוסף נזקק לניתוחים מרובים, והוא היה מאושפז בבית חולים מיום 19.7.18 עד ליום 7.8.18. לראג'ח ג'ראדאת נגרמו שפשופים בקרקפת פרונטלית, והוא נזקק לבדיקה וטיפול בבית חולים. לחסן מחמוד זיד נגרמו חתך בקרקפת פרונטלי מימין באורך 2 ס"מ, חתך בקרקפת פריאטלי מימין באורך 3 ס"מ, והוא נזקק לטיפול בבית חולים. כתוצאה מהתאונה נגרמו למשאית ולפולקסוואגן נזקים כבדים.

ראיות לעונש מטעם המאשימה

2. הוגש גיליון הרשעות תעבורה של הנאשם (ת/77). הנאשם נהג משנת 1986 ולחובתו 30 הרשעות קודמות, בין היתר, הורשע בעבירות של רכב לא תקין, חגורה, מהירות, אי ציות לתמרור 301, סטייה מנתיב נסיעה, נהיגה שלא בכיוון החץ, אי הודעה על תאונת דרכים ונהיגה ללא רישיון נהיגה (עבירות משנת 1983) ועוד.

טיעוני המאשימה לעונש

3. בטיעוניה לעונש הדגישה המאשימה את הפגיעה הקשה והחמורה בערך החברתי המוגן, שהינו קדושת החיים ושלמות הגוף. אשר לנסיבות ביצוע העבירות ציינה, כי מדובר בנאשם, שהוא נהג מקצועי הנוהג משנת 1986, ומצופה היה ממנו לרמת זהירות גבוהה. בכלל זה הפנתה להרשעותיו הקודמות. כן ציינה, כי רשלנותו של הנאשם הינה ברף הגבוה, עת נהג במשאית כבדה, גדולה עם נגרר, במהירות העולה על המותר, לא התאים את נהיגתו לתנאי הדרך, באופן שהצריך אותו לבלום בלימת חירום לפני עקומה ימינה. המאשימה הדגישה את תוצאותיה הקשות של התאונה שהביאה למותם של 5 אנשים ולפציעתם של 4 נוסעים נוספים בדרגות פציעה שונות וחמורות. המאשימה טענה למתחם עונש הולם שנע בין 3 ל- 5 שנות מאסר בפועל, ופסילה בפועל שבין 15 שנים ועד פסילה לצמיתות. המאשימה ציינה, כי אמנם מדובר בנאשם נורמטיבי, יליד שנת 1986, שמצבו הרפואי מורכב, אך מדובר בנאשם שלא לקח אחריות על ביצוע העבירות, ולא הפגין אמפתיה כלפי הנפגעים. לאור כל האמור לעיל, ביקשה להטיל על הנאשם מאסר בפועל ופסילה בפועל ברף הבינוני של המתחם, עוד ביקשה להטיל מאסר על תנאי, ופיצוי כספי למשפחות הקורבנות. הפנתה לפסיקה רלוונטית.

טיעוני ההגנה לעונש

4. ב"כ הנאשם הפנה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, לעובדה כי מדובר בנאשם נורמטיבי נעדר עבר פלילי, בן 54, נשוי ואב לארבעה ילדים הסמוכים על שולחנו. עוד הפנה לעובדה כי הנאשם עובד לפרנסתו כנהג משאית למעלה מ-30 שנה, ופסילת רישיונו תגרום לגדיעת מקור פרנסתו

ופרנסת משפחתו. בהקשר זה הפנה למצבו הכלכלי הקשה של הנאשם אשר נאלץ לשלם סכומי כסף גדולים לצורך ניהול הגנתו. הפנה למצבו הרפואי הקשה של הנאשם, לטראומה הנפשית בה הוא נתון כתוצאה מהתאונה, ולנזקקותו לטיפולים פסיכולוגיים. הדגיש את העובדה שמדובר בתאונת דרכים אשר אירעה לפני למעלה מ- 5 שנים. הפנה לעברו התעבורתי הקל של הנאשם אשר אינו כולל עבירות דומות, דבר המצביע על כך שמדובר במעידה חד פעמית המצדיקה הקלה בעונש.

עוד ביקש להביא בחשבון את מחדלי החקירה הרבים לה טענה ההגנה במסגרת סיכומיה. טען למתחם עונש הולם שבין 8 ל- 18 חודשי מאסר בפועל, וביקש למקם את עונשו של הנאשם ברף התחתון של המתחם. בנוסף ביקש שלא להטיל על הנאשם קנס כספי בשים לב שהוא צפוי להיפסל מלנהוג לתקופה ארוכה, ולכך שמקור פרנסתו בנהיגתו. עוד ביקש, שלא להטיל רכיב של פיצוי כספי לנפגעי העבירה, שכן מדובר בתאונת דרכים, והרכב בו נהג הנאשם היה מבוטח, כך שהפיצוי למשפחות הנפגעים יינתן במסגרת ההליך האזרחי, והדגיש כי הטלת פיצוי עלולה להוביל לכפל פיצוי ואף תעמיד את הנאשם במצב בלתי אפשרי נוכח מצבו הכלכלי הקשה. בכל הקשור לפסילת רישיונו של הנאשם, לאור מאפייניו המיוחדים של הרכב בו נהג הנאשם, ביקש להטיל פסילה לצמיתות ביחס לרכב כבד ולהסתפק בפסילה מתונה שנעה בין 3 ל- 7 שנים ביחס לסוגי הרישיונות האחרים. הפנה לפסיקה רלוונטית ואבחן את פסיקת המאשימה.

5. הנאשם עצמו הביע צער על אירוע התאונה. סיפר על מצבו הרפואי המורכב, ועל מצבו הכלכלי הקשה. ציין כי הוא אב לארבעה ילדים, עובד לפרנסת משפחתו, ואשתו עובדת בחצי משרה. ביקש את רחמיו של בית משפט.

תסקיר שירות המבחן

6. בתסקיר שירות המבחן פורטו בהרחבה נסיבותיו האישיות של הנאשם. מהתסקיר עולה כי הנאשם לא מקבל אחריות על נהיגתו הרשלנית, וטוען כי הסיבה לתאונה נעוצה בכשל טכני. הנאשם ביטא צער על הפגיעות שנגרמו לנוסעים ועל החיים שנגדעו, אך כאמור משליך את האחריות לתאונה על גורמים חיצוניים ומתקשה לבחון את חלקו באירוע התאונה. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מתקשה לבטא אמפתיה לכאב ולנזק שגרם וניכר כי הוא עסוק ומרוכז בבעיותיו האישיות ובחששותיו מההליך הפלילי, ונוקט עמדה קורבנית. שירות המבחן התרשם כי מדובר באדם בעל מערכות תמיכה משמעותיות, בעל יכולות הסתגלות ותפקוד תקינות במסגרות השונות לאורך כל חייו, וללא כל מעורבות קודמת בפלילים. שירות המבחן העריך כי ההליכים הנוכחיים מהווים עבורו גורם הרתעה משמעותי. עוד צוין, כי מאז התאונה הנאשם מתמודד עם קשיים רפואיים פיזיים ונפשיים משמעותיים, קשיים המשפיעים על תפקודו השוטף והתקין. שירות המבחן העריך כי חלה הפחתה בסיכון להישנות עבירות דומות בעתיד. הנאשם לא ביטא נזקקות טיפולית או מוטיבציה לבחון את התנהלותו הרשלנית. יחד עם זאת הנאשם גילה מוטיבציה לבחון סיוע נפשי פסיכיאטרי סביב הקשיים עמם הוא מתמודד כיום. לאור כל האמור לעיל, שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו של הנאשם, וצוין כי במידה ובית המשפט שוקל להטיל על הנאשם ענישה בדמות מאסר בפועל, מומלץ לשלבו בטיפול במסגרת שב"ס.

דין

קביעת מתחם העונש ההולם

7. פרק ו' סימן א' 1 לחוק העונשין דן בהבניית שיפוט הדעת השיפוטית בענישה (סעיפים 40א-טו) וקובע, בין היתר, כי העיקרון המנחה בגזירת הדין הינו עקרון ההלימה, קרי: קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. ראשון השיקולים הוא הלימה ואחריו שיקום, הגנה על שלום הציבור, הרתעה אישית והרתעת הרבים. בשלב ראשון יש לקבוע את מתחם העונש ההולם, אשר נגזר מחומרת העבירה ונסיבות ביצועה, הערך החברתי עליו יש להגן, מידת הפגיעה בערך זה ומדיניות הענישה הנהוגה ביחס לאותה עבירה. יובהר, כי על המתחם להתייחס למקרה הנדון ולא לעבירות דומות באופן כללי.

נסיבות ביצוע העבירות

8. כפי שצוין בהכרעת הדין, הנאשם נהג במשאית עם נגרר במהירות שלא פחתה מ- 88 קמ"ש, מהירות העולה על המהירות המותרת במקום (80 קמ"ש), לפני כניסה לעקומה. אמנם, מדובר ב- 8 קמ"ש בלבד מעל המהירות המותרת, אך במקרה זה גם נהיגה במהירות של 80 קמ"ש עם משאית ועגלה, בסיומה של ירידה ולפני כניסה לעקומה משמעותית, מהווה מהירות שאינה תואמת את תנאי הדרך. בלימת החירום במהירות גבוהה לפני הכניסה לעקומה הביאה לאיבוד השליטה במשאית, ולסטיית לנתיב הנגדי.

אני ער לעובדה שבמהלך ניסוי שדה הראייה שבוצע עם רכבים דומים, ניתן היה לטעות בנתיב הגעת רכב הפולקסוואגן, אך זה טבען של עקומות שיכולות לגרום לטעות אופטית רגעית. כך או כך, היה על הנאשם, להיות מודע לתנאי הדרך, ולהאט את מהירותו כבר בירידה, למהירות כזו, שהייתה מאפשרת לו לבצע בלימה מתונה ומדודה (להבדיל מבלימת חירום), ובכך להימנע מאיבוד השליטה על המשאית.

כך גם אני ער לעובדה, שהעקומה לא סומנה בשילוט מתאים, ולהמלצות מהנדס התנועה (ת/67) בהקשר זה. עם זאת, אין בעובדה זו כדי להסיר מהנאשם את האחריות לתאונה. בניסוי שדה הראייה שבוצע ניתן להבחין בעקומה ממרחק רב יחסית. בנוסף, הנאשם הכיר את המקום, כפי גרסתו, לאחר שכבר נהג במקום מספר פעמים, כך שהוא לא היה אמור להיות מופתע מקיומה של העקומה.

הנאשם הינו נהג מקצועי הנוהג ברכב כבד ומסוכן, ובהתאם היה עליו לנהוג בהקפדה יתירה. בע"פ 1802/17 ג'מאל אבו סיאם נ' מדינת ישראל נאמר בהקשר זה כי: "ראוי אף לחזור ולומר את המובן מאליו, כי ההקפדה על כללי הנהיגה חלה על כל נהג האוחז בהגה ללא יוצא מן הכלל. עם זאת, חשוב להדגיש כי הקפדה זו חלה ביתר שאת על הנהגים המקצועיים המצויים תדיר על הכביש, ובכלל זה על נהגי ההסעות האחראים גם לשלומם וביטחונם של ציבור הנוסעים, ועל נהגי רכבים כבדים שהם "כלי רכב רב עוצמה שכוכב משקלו כך כובד האחריות המונח על הנהג בו" (רע"פ 3761/11 חלף נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (18.5.2011)). על נהגים מקצועיים אלה מוטלת אחריות מוגברת לנהיגה קפדנית (רע"פ 5423/11 סוואחרה נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה ח (26.7.2011)).

חלקו של הנאשם בביצוע העבירות מלא ולא קיימת כל רשלנות תורמת מצד נהג רכב הפולקסוואגן שנסע בנתיב נסיעתו. בכל הנוגע לתנאי הדרך, ייתן משקל מסוים לעובדה שבמקום לא הוצב תמרור המורה על קיומה של עקומה בכיוון נסיעת הנאשם, עם זאת לא מדובר במשקל משמעותי נוכח העובדה שהנאשם הכיר את המקום וניתן היה להבחין בעקומה ממרחק גדול יחסית.

תוצאות התאונה היו קשות ביותר. חמישה בני אדם מצאו את מותם. ארבעה נוספים נחבלו ונפצעו, חלקם באופן קשה כפורט לעיל. לחלק מהפגיעות הקשות השפעה ניכרת וארוכת טווח על חיי הנפגעים.

תוצאותיה הקשות כל כך של התאונה קשורות גם בעובדה שמדובר במשאית כבדה שפגיעתה קשה ביותר, ומכאן גם נובעת חובת הזהירות המוגברת של מי שנוהג בה.

9. במכלול הנסיבות אני סבור, שרשלנותו של הנאשם הייתה משמעותית, ויש למקמה ברף חומרה בינוני ומעלה.

הערכים המוגנים

10. הערך המוגן בעבירות תעבורה ותאונות דרכים בפרט, הינו זכותם של המשתמשים בדרך לעשות בה שימוש באופן בטוח.

הערך המוגן בעבירה של גרימת מוות ברשלנות הינו "קדושת החיים" - מושג שאינו זקוק לפרשנות והרחבה. במקרה זה המנוחים, חמישה במספר, איבדו את חייהם לשווא. אין לתאר את התהום שנפערה בחיי משפחות המנוחים נוכח, האבדן הכבד והשלכותיו הרות הגורל. מעגלי האבל רבים. החל מבני משפחה מקרבה ראשונה, וכלה בבני משפחה נוספים וחברים.

ביחס לפגיעות שנגרמו לנוסעים הנוספים, הערך המוגן הינו שמירה על שלמות גופם ונפשם.

מובן שקיים גם הערך המוגן הקשור בנזקים הכלכליים הכבדים שנגרמו לכל המעורבים וכן ההכבדה הכספית הנגרמת למדינה ולציבור כתוצאה מתאונות הדרכים.

11. בהתחשב בנסיבות התרחשות התאונה ותוצאותיה, אני סבור כי את הפגיעה בערכים המוגנים יש למקם במקרה זה ברף גבוה.

הפסיקה הנהוגה

12. מספר כללים מנחים הוטו בפסיקה באשר לענישה הראויה בעבירה של גרימת מוות ברשלנות בתאונות דרכים: האחד, העונש הראוי הוא מאסר בפועל ופסילה לתקופה משמעותית מלנהוג, זאת בעיקר לאור עקרון קדושת החיים והחובה להגן על ציבור המשתמשים בדרך. השני, נסיבותיו האישיות של הנאשם הספציפי. בהקשר זה הפסיקה מנחה לתת משקל נמוך יותר למרכיב זה, בשל העובדה, שתאונות דרכים נגרמות בדרך כלל על ידי אנשים נורמטיביים, והיסוד הנפשי נעדר כל כוונה פלילית. השלישי, מידת רשלנותו של הנאשם במקרה הנדון.

הגם שאין מדדים בדוקים למידת ההרתעה שבענישה מחמירה, ככל שהדבר נוגע לאנשים נורמטיביים, שבצעו עבירה, שיסודה הנפשי הוא רשלנות, נקבעה הלכה ברורה, לפיה הצורך להרתיע את ציבור הנהגים מחייב ענישה מחמירה הכוללת רכיב של מאסר בפועל - ראה **רע"פ 548/05 לוי נ' מדינת ישראל** (לא פורסם - 09.01.06 כב' השופט א' רובינשטיין). ראה גם **רע"פ 5112/16 אברהם כהן נ' מ. ישראל. ברע"פ 2996/13 טטיאנה נייאזוב נ' מדינת ישראל** נקבע: " האמת תורה דרכה, כי הענישה במקרי גרימת מוות ברשלנות בגדרי תאונות דרכים או תאונות אחרות היא אתגר קשה, שכן עסקינן בכלל בנאשמים נורמטיביים שמעודו והתרשלו בהיסח הדעת של רגע, וחרב עולמן של שתי משפחות; בראש וראשונה, וברמה עילאית, של משפחת הקרבן שקופדו חייו בשל רשלנות; אליה נכמר הלב. אך במרבית המקרים ישנה גם טראומה לפוגע ולמשפחתו, לא רק בשל הענישה אלא בשל המעשה, ומאמינים אנו איפוא כי הנאשמים מתייסרים אף הם, בכלל וגם בפרשה שלפנינו. כפי שאמרו זאת בתי המשפט הקודמים בתיקים אלה שלפנינו, מלאכת גזירת הדין בכגון דא קשה היא מן הרגיל, וכדברי הנשיא שמגר ברע"פ 530/84 שפר נ' מדינת ישראל, פ"ד לח (4) 162, 163 "...שאנו דנים בעבירה שאינה כרוכה בפגמים מוסריים או בשחיתות, אלא ביטויה כידוע לכולנו, באופן התנהגותו של האדם הנוהג ברכב". מכל מקום, בנסיבות אלה של אבדן חיים, לעובדת מותם של הקרבנות ולקדושת חייהם נודעת חשיבות רבה בענישה; עוד משכבר הימים כתב מ"מ הנשיא זילברג (ע"פ 211/66 שפירא נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד כ(3) 375, 382 (1966)) דברים אלה שלא פג טעמם: "לי נראה כי הוראת המינימום האמורה בסעיף 64 של פקודת התעבורה (נוסח חדש) באה לטעת בלב האזרח יחס של הכרת כבוד מיוחדת בפני קדושת החיים, ולכן משהוכחה רשלנותו של הפוגע הממית שומה עלינו להטיל עליו עונש מאסר, חוץ אם אשמתו היא כקליפת השום ממש - דבר שלא אירע במקרה שלפנינו". על כן ההתחשבות בנסיבות האישיות לפטור ממאסר בפועל תהא במקרים חריגים, וכמובן תוך הבאה בחשבון של מידת הרשלנות בכל מקרה ספציפי".

13. עם זאת, בית המשפט צריך להביא בחשבון גם את נסיבותיו האישיות של הנאשם, ובמקרים בהם הנסיבות האישיות חריגות ומיוחדות, יכול שתתקיים הצדקה להימנע מהטלת מאסר בפועל מאחורי סורג ובריו - ראה **ע"פ 1319/09 כהן משה נ' מדינת ישראל** (בית משפט העליון - 13.5.09) וראה גם **עפ"ת 1267-05-16 חזיגילוב נ' מ. ישראל** (מחוזי חיפה) וההלכות המפורטות שם.

14. אני ער לפסיקות בהן בתי המשפט הביעו עמדתם לפיה נכון להימנע מהטלת רכיב של מאסר מאחורי סורג ובריו בעבירות רשלנות, הכל בהתאם לנסיבותיו המקרה. ראה בהקשר זה דברי כב' הנשיא רון שפירא **בעפ"ת**

62250-07-17 גולדברג נ' מ. ישראל: "...סבור אני כי הגיעה עת לבחון שוב מדיניות זו ולסטוט ממנה, במקרים המתאימים. זאת בשים לב להוראות תיקון 113 לחוק העונשין במיוחד על רקע המסקנות הנלמדות מדו"ח...ועדת דורנר"...ובמיוחד בעבירות שעניין במעשה המוגדר כרשלנות...משתוקן החוק וניתן לשיקולי שיקום משקל משמעותי, יש להביא שיקולים אלו בחשבון גם כאשר מדובר בעבירה של גרימת מוות ברשלנות בתאונת דרכים...".

אלא שעניינו של הנאשם שבפניי אינו יכול לחסות תחת אותם מקרים, אם מפאת נסיבות התרחשות התאונה ואם מפאת תוצאותיה החריגות והכל כך קשות.

15. במקרה הנדון מצאו את מותם 5 בני אדם ולכך השלכה גם לעניין קביעת מתחם העונש ההולם. בע"פ 8748/08 **ירון ברכה נ' מ"י** מדובר בתיק בו הנאשם הורשע בעבירת הריגה, והדברים מובאים אך ורק לצורך הדיון העקרוני בשאלה הנוגעת לענישה במקרה של ריבוי נפגעים. נקבע שכאשר מדובר בתאונת דרכים עם ריבוי נפגעים, והתנהגותו של הנהג מהווה לעניין הכרעת הדין מעשה אחד שלא ניתן לפצלו לפעולות נפרדות, יש לתת ביטוי לערכם של חיי האדם שנגדעו, ולא ניתן לראות זאת כמעשה אחד לעניין גזירת העונש: " **ואמת-המידה לעניין זה איננה רק פיזית אלא גם נורמטיבית-ערכית. שניים הם מבחני העזר אשר פותחו בפסיקה לצורך הכרעה בסוגייה זו: המבחן הצורני-עובדתי הבוחן האם הפעולות, אף שהן עוקבות ובוצעו ברצף, נפרדות וניתנות לפיצול; והמבחן המהותי-מוסרי, בגדרו יש לבחון, בין היתר, את חשיבותו של הערך הנפגע, את ריבוי הנפגעים ואת השיקול המוסרי אליו מצטרף גם שיקול ההרתעה "...** "מניין החיים שנקטלו בתאונה הוא שישה ובנסיבות שתוארו תהא זו תוצאה לא מוסרית - הן מנקודת המבט של קורבנות התאונה והן בשל הקלות שאין לקבלה בהתייחסות אל מעשי המערער - לראות בכך מעשה אחד לצורך הענישה. מסקנה זו נטועה בעקרונות היסוד של שיטתנו המשפטית המורים אותנו לכבד חיי אדם ולהגן עליהם באשר כל אדם הוא עולם מלא. קטילת חיי אדם בעבירה מחייבת, אפוא, הטלת עונש המבטא ערכים אלה. גישה זו תקפה וראויה ליישום לא רק לגבי נאשמים המורשעים בעבירות בטחון ובביצוע פיגועי טרור המוניים, אלא גם לגבי מי שהורשעו בקטילת חיים רבים בתאונת-דרכים בשל נהיגה פזיזה וחסרת אחריות...".

16. בע"פ 6532-03-12 **בהג'ת גאנץ נ' מדינת ישראל** הנאשם שנהג באוטובוס גרם בנהיגתו הרשלנית למותם של חמישה אנשים ולפציעתם של עשרים אנשים שנזקקו לאשפוז, לאחר שפגע במשאית שעצרה בשולי הדרך. על הנאשם נגזרו 54 חודשי מאסר לריצוי בפועל, פסילה לצמיתות מנהיגת רכב ציבורי ופסילה למשך 20 שנה לנהיגת כל רכב. ערעור לבית המשפט המחוזי נדחה. בית המשפט קבע: " **המעשה** "כמשמעו בסעיף 186 לחסד"פ הוא " **מותו של אדם** " והשאלה היא לא האם מדובר במעשה אחד, מאחר וכל אדם שנגרם מותו הוא מעשה בפני עצמו, אלא האם בנסיבותיו של מקרה נדון יש מקום לחפיפת עונשים או לצבירתם...אין חולק כי לא ניתן להעניש את המערער יותר מפעם אחת על אותו מעשה, זאת כאמור בסעיף 186 לחסד"פ. אלא שכל גרימת מוות וכל גרימת נזק לגוף לאדם הוא מעשה בפני עצמו. האדם שנפגע הוא מרכז האירוע וכל פגיעה באדם היא מעשה בפני עצמו, גם אם היה חלק מאותה התרחשות בה נפגעו אחרים. מכאן שלא הייתה מניעה לגזור על הנאשם

עונש מצטבר בגין כל גרימת מוות וכל גרימת נזק לאדם באשר הוא. השאלה האם לגזור את העונש המצטבר או לחפוף עונשים מסורה לשיקול דעתו של בית המשפט בהתאם לנסיבות המקרה ונסיבותיו של הנאשם שבפניו.

בעפ"ג 55511-02-17 סרגיי מרקוביץ' נ' מדינת ישראל הנאשם נהג במשאית, סטה מנתיב נסיעתו ימינה ופגע ברכב מסחרי אשר חנה בשוליים הימניים, וכתוצאה מהתאונה נגרם מותם של שני מנוחים שעמדו מאחורי הרכב. על הנאשם הוטלו 18 חודשי מאסר בפועל ופסילת רישיון הנהיגה לתקופה של 10 שנים, ופיצוי לכל אחת ממשפחות המנוחים בסכום של 10,000 ₪. בערעור על חומרת העונש קוצר המאסר בפועל ל- 13 חודשים.

בעפ"ג 20491-10-16 סקיק נ' מדינת ישראל, הנאשם נהג במשאית כבדה עם גרור, סטה לנתיב הנגדי ופגע ברכב במסלול הנגדי וגרם למות הנהגת ולפציעתו הקשה של בנה. בית המשפט קבע כי הנאשם התרשל ברשלנות בדרגה בינונית עד גבוהה. נקבע מתחם עונש הולם שבין 9-24 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם אב לשמונה קטינים, מפרנס עיקרי בעל נסיבות אישיות מורכבות ועבר תעבורתי שאינו מכביד. הוטלו 15 חודשי מאסר, פסילה למשך 15 שנים, ופיצוי על סך 30,000 ₪ למשפחת המנוחה. בערעור לבית המשפט המחוזי רכיב הפסילה הופחת ל-10 שנים, יתר רכיבי הגזר דין ללא שינוי. ברע"פ 5775/15 **יעקב וייצמן נ' מדינת ישראל** הנאשם נהג אוטובוס, הורשע בנהיגה רשלנית שגרמה למותם של ארבעה נוסעים וחבלתם של שישה נוסעים, לאחר שפגע במשאית שעמדה בשולי הכביש. בית משפט השלום גזר על הנאשם 4 שנות מאסר, פסילה לרכב כבד לצמיתות ופסילה לשאר סוגי הרכב למשך 15 שנים, פיצוי בסך 20,000 ₪ לכל אחת ממשפחות המנוחים. במסגרת הערעור הועמד עונש המאסר על 3 שנים. בקשת רשות ערעור לביהמ"ש העליון נדחתה.

בעפ"ת 10059-04-21 כהן נ' מדינת ישראל הנאשם נהג משאית הורשע במסגרת הסדר טיעון בגרימת מוות ברשלנות של 3 מנוחים, בהם תינוק כבן חודשיים, ופציעתה של אחת, כולם בני אותה משפחה. הנאשם עישן סיגריה אשר נפלה בעת נהיגתו, ומשהתכופף להרימה תוך הסטת מבטו, סטה עם משאיתו ופגע ברכבם של המנוחים, אשר חנה בשול. במסגרת הסדר הטיעון עתרה המאשימה להשתתף 4 שנות מאסר בפועל. על הנאשם הוטלו 4 שנות מאסר בפועל, פסילה לצמיתות מלנהוג על רכב משא ופסילה מלנהוג על כלל סוגי הרכב למשך 18 שנים. כמו כן הוטלו עונשי מאסר ופסילה מותנים, פיצויים לעיזבון המנוחים וקנס. ברע"פ 698/14 **מוחמד אלג'בור נ' מדינת ישראל** הנאשם נהג במשאית, סטה מנתיבו, עבר לנתיב הנסיעה הנגדי, פגע ברכב פרטי שנסע בנתיב הנגדי וגרם למותם של 5 בני משפחה אחת שנסעו ברכב. הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות ובית המשפט לתעבורה גזר עליו 5 שנות מאסר, בצד 10 שנות פסילה בפועל לרכב פרטי ו-20 שנות פסילה בפועל לרכב כבד. במסגרת הערעור הועמד עונש המאסר על 4 שנים. רשות ערעור נדחתה.

17. מן המקובץ עולה כי, בנסיבות המתאימות כגון ריבוי נפגעים, רשאי בית המשפט לגזור עונשים במצטבר. בענייננו, הנאשם גרם בהתנהגותו הרשלנית למותם של חמישה בני אדם ולכך יינתן משקל לא מבוטל במסגרת קביעת מתחם העונש ההולם. יודגש, כי לא מדובר בחישוב אריתמטי, אלא במתחם ענישה שמגלם בתוכו את כלל הנסיבות לרבות מספר הקורבנות.

לסיכום מתחם העונש ההולם

18. בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירות, תוצאותיה הקשות של התאונה, רשלנות המשמעותית של

הנאשם, הפגיעה הקשה בערכים המוגנים, ריבוי הקורבנות, ומדיניות הענישה הנוהגת, אני סבור כי מתחם העונש ההולם צריך לכלול מאסר בפועל לתקופה שלא תפחת מ-30 חודשים ולא תעלה על 60 חודשים, פסילת רישיון נהיגה לתקופה שלא תפחת מ-10 שנים (ביחס לכל סוגי הרישיונות) ולא תעלה על 30 שנים (ביחס לרכב כבד או ציבורי), פיצוי משמעותי וקנס.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

19. לקולה אני מביא בחשבון את: עברו תעבורתי של הנאשם שאינו מכביד בהתחשב בוותק נהיגתו והעובדה שמדובר בנהג מקצועי, נסיבותיו האישיות של הנאשם כמפורט בטיעוני ההגנה וכעולה מתסקיר שירות המבחן, ובפרט גילו ומצבו הרפואי המורכב של הנאשם בהיותו מושגל כליה, שסובל ממחלות נוספות ואף החלים ממחלה קשה. כך גם יש להביא בחשבון את ההשלכות שהיו ותהיינה לתאונה ולהליך הפלילי על הנאשם ומשפחתו, ובפרט ההשלכות הקשות הצפויות כתוצאה מהטלת תקופת מאסר משמעותית. כך גם יש להביא בחשבון לקולה את הסיכון הנמוך להישנות עבירות דומות בעתיד. משקל נוסף יש לתת לעובדה שחלפו יותר מ-5 שנים מיום התאונה ועד היום.

20. לאור הנסיבות לקולה, אני סבור שיש להשית על הנאשם עונש מאסר לתקופה המתקרבת לרף התחתון של מתחם העונש ההולם כפי שנקבע.

21. אין לטעמי מקום להיעתר לבקשת ההגנה להימנע מהטלת רכיב של פיצוי לטובת משפחות ההרוגים והנפגעים, זאת גם בהתחשב במצבו הכלכלי הקשה של הנאשם וקיומו של הליך אזרחי מקביל. מובהר בזאת, שאין בגובה הפיצוי כדי ללמד על גודל הפגיעה, הסבל והנזקים שנגרמו למשפחות המנוחים ולנוסעים האחרים, וכל מטרתו של הפיצוי הינה הכרה סמלית בפגיעתם.

22. אשר לעתירת הנאשם להסתפק בפסילה קצרה יחסית ביחס לרכב פרטי תוך פסילתו לצמיתות על רכב כבד, אני סבור שאכן יש מקום להטיל תקופות פסילה שונות ביחס לסוגי הרישיונות השונים, אך אין מקום לסטות לקולה ממתחם העונש ההולם כפי שנקבע.

23. לאור כל האמור לעיל אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- אני גוזר על הנאשם מאסר בפועל לתקופה של 32 חודשים.
- אני גוזר על הנאשם מאסר על תנאי לתקופה של 9 חודשים, והתנאי הוא, שהנאשם שלא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו עבירה של נהיגה בזמן פסילה, בניגוד לסעיף 67 לפקודת התעבורה, או עבירה של גרימת מוות ברשלנות, ויורשע בגינה.

• אני פוסל את הנאשם מלנהוג ו/או מלקבל ו/או מלהחזיק רישיון נהיגה למשך 25 שנים בפועל.

אני מסייג את הפסילה באופן, שבחלוף 12 שנים מיום שחרורו ממאסרו, הנאשם יהיה רשאי לקבל רישיונות נהיגה על רכב פרטי (דרגה B) או דו גלגלי (דרגה A) או רישיון מדרגה 1, והכל בכפוף לעמידה בדרישות משרד רשות הרישוי. מתקופה זו ינוכו הפסילות בהן הנאשם היה נתון כדלקמן: 90 ימי פסילה מנהלית ו-20 חודשי פסילה עד תום ההליכים.

• אני פוסל את הנאשם על תנאי מלנהוג ו/או מלקבל ו/או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 3 שנים, והתנאי הוא, שהנאשם לא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו עבירה של נהיגה בזמן פסילה, בניגוד לסעיף 67 לפקודת התעבורה או עבירה של גרימת מוות ברשלנות ויורשע בגינה.

• אני גוזר על הנאשם קנס בסך 5,000 ₪ או 25 ימי מאסר.

• הנאשם ישלם למשפחת כל אחד מהמנוחים פיצוי כספי בסך 7,000 ₪ ולכל אחד מהנוסעים הנוספים פיצוי כספי בסך 3,000 ₪.

הקנס והפיצויים ישולמו עד ליום 01.02.23

ניתן לשלם את הקנס ו לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, החל מחלוף 3 ימים מיום מתן גזר הדין וזאת באחת מהדרכים הבאות:

בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il.

מוקד שירות טלפוני בשירות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000 (ניתן לפנות לנציגים לקבלת מידע במספרים הללו).

במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

תשומת לב שב"ס למצבו הרפואי של הנאשם ולהמלצת שירות המבחן לשילובו בהליך טיפולי.

הנאשם יתייצב למאסרו בתאריך 18.12.22 בבית סוהר צלמון עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים: 074-7831077/074-7831078 וכן להתעדכן באתר האינטרנט של שב"ס, ברשימת הציוד הראשוני שניתן להביא בעת ההתייצבות.

המזכירות תעביר עותק החלטה זו לשירות בתי הסוהר ולמשטרת ישראל. ככל שהנאשם יבקש להקדים את

מועד כניסתו למאסר, יעשה כן בתיאום עם שב"ס.

מומלץ לנאשם להמציא לשב"ס את מסמכיו הרפואיים על מנת שתהיה לשב"ס התמונה המלאה ביחס למצבו הרפואי.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים מהיום.

ניתנה והודעה היום ח' חשוון תשפ"ג, 02/11/2022 במעמד הנוכחים.

גיל קרזבום, שופט

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

אני מעכב את מועד תחילת ריצוי עונש הפסילה בפועל ביחס לרכב פרטי בלבד (רישיון B) עד ליום 18/12/22 בשעה 13:00.

על הנאשם להפקיד את שאר רישיונותיו (רכב כבד) עוד היום במזכירות בית המשפט.

הוסבר לנאשם שביחס לרישיון רכב הפרטי, עליו להפקיד את רישיונו עד למועד הנ"ל.

ניתנה והודעה היום ח' חשוון תשפ"ג, 02/11/2022 במעמד הנוכחים.

גיל קרזבום, שופט

הוקלדעלידיאסתידהן

ניתן היום, י"ב חשוון תשפ"ג, 06 נובמבר 2022, במעמד הנוכחים